
Nyheter

Når intellektet gradvis blir borte

 Dagen

19.10.2020

2

DAGEN Når intellektet gradvis blir borte

Dagen. 19.10.2020. Side: 16

Liv Wergeland Sørbye

Forfatterne Randi Kveine og Gisle Erlien opplever at deres nære pårørende Bente utvikler Alzheimer. Bente skjønnte selv at noe var galt.

Som aktiv kursleder sammen med Randi, sin svigerinne, hadde hun en stor kontaktf late. Randi hadde alltid hatt god oversikt over navnene til deltakerne og deres ulike arbeidsplasser. Så begynte oversikten å rakne. Hun oppsøkte selv lege. Først senere fortalte hun Randi at hun var bekymret for hukommelsen sin, og måtte trekke seg som kursleder. Da var Bente bare 53 år.

SKJULER DET

Dette kom som et sjokk. Alzheimer og demens er noe de fleste forbinder med høy alder. Det mest typiske er at personer som begynner å bli glemske, skjuler det for sine nærmeste eller bortforklarer dette. Ektefeller er også flinke til å dekke over for den andre.

Boken har to hoveddeler: En uønsket lege og Reorientering. For hvert underkapittel oppsummerer forfatterne sentrale punkter som kan være til støtte og hjelp for aktuelle pårørende. Enkelte tema kan være mer sentrale for leserne enn andre. Dette kan derfor fungere som en oppslagsbok. Forfatterne ønsket å lære mest mulig om sykdommen, men de fant ingen litteratur som kunne dekke deres behov for informasjon. De savnet en «GPS» (Global Positioning System) som kunne fortelle dem hvor de til enhver tid var.

PRAKTISKE RÅD

Det var viktig å få medisinsk oppfølging og råd. De pårørende ønsket mer informasjon om Bentes sykdom, men nei, legen hadde taushetsplikt. Det tok fem år før Bente fikk diagnosen Alzheimer. De pårørende fulgte nøye med på Bentes utvikling både når det gjaldt arbeidsoppgaver og fritidsaktiviteter. Det var korttidsminnet som forsvant først. Det var derfor vanskelig for Bente med nye situasjoner og rutiner. For

16

PERSPEKTIV

MANDAG 19. OKTOBER 2020

ALZHEIMER: Forfatterne ønsket å lære mest mulig om sykdommen, men de fant ingen litteratur som kunne dekke deres behov for informasjon. Skrevet Liv Wergeland Sørbye.

Når intellektet gradvis blir borte

BOOK
Arneislett
Randi Kveine og Gisle Erlien
Påvarendeopplaget
Solum Bokvennen 2020
266 sider

Forfatterne Randi Kveine og Gisle Erlien opplever at deres nære pårørende, Bente, utvikler Alzheimer. Bente skjønnte selv at noe var galt. Som aktiv kursleder sammen med Randi, sin svigerinne, hadde hun en stor kontaktf late. Randi hadde alltid hatt god oversikt over navnene til deltakerne og deres ulike arbeidsplasser. Så begynte oversikten å rakne. Hun oppsøkte selv lege. Først senere fortalte hun Randi at hun var bekymret for hukommelsen sin, og måtte trekke seg som kursleder. Da var Bente bare 53 år.

SKJULER DET
Dette kom som et sjokk. Alzheimer og demens er noe de fleste forbinder med høy alder. Det mest typiske er at personer som begynner å bli glemske, skjuler det for sine nærmeste eller bortforklarer dette. Ektefeller er også flinke til å dekke over for den andre.

BOKEN HAR TO Hoveddeler: En uønsket lege og Reorientering. For hvert underkapittel oppsummerer forfatterne sentrale punkter som kan være til støtte og hjelp for aktuelle pårørende. Enkelte tema kan være mer sentrale for leserne enn andre. Dette kan derfor fungere som en oppslagsbok.

PRAKTISKE RÅD
Det var viktig å få medisinsk oppfølging og råd. De pårørende ønsket mer informasjon om Bentes sykdom, men nei, legen hadde taushetsplikt. Det tok fem år før Bente fikk diagnosen Alzheimer. De pårørende fulgte nøye med på Bentes utvikling både når det gjaldt arbeidsoppgaver og fritidsaktiviteter. Det var korttidsminnet som forsvant først. Det var derfor vanskelig for Bente med nye situasjoner og rutiner. For

TEOLOG: I det heile finn vi ingen ufine personkarakteristikkar eller pikante avsløringer, men nyanserte vurderingar av sentrale teologar og kyrkjeleiar, særleg MF-professorar.

Lågmælt og til ettertanke

BOOK
Arneislett
Torleiv Austad
Livet har oppna seg
Erfm 2020
1b. 360 sider

Torleiv Austad er pensjonert professor frå MF Høgskulen Menntehøgskulen. Han var over ein mannsmålele prestelarar i med domskaplik som hovudfett. Han var aldri noko harrkardetmar, men han var den nollde fagteologan. Austad er ein mann som har sett spor etter seg, både i det offentlege og i det private. Han har vært teolog, og han har vært teolog.

SKJUNEN OG INTERNASJONAL
Eg viser at Torleiv Austad var både ein grundig og allsidig mann, men gjennom heinga av boka, vert det som da tydelegare – ikkje Torleiv Austad harrkardetmar og berer seg, men vel at han har hatt store fortid som teolog og som han har gjennomført sine oppgaver med skapningskraft og skapningskraft. Det er noko mange av dei som har gjennomført sine oppgaver med skapningskraft og skapningskraft.

ÅNDELSE OG VERDULET
Boka startar med å se på den menneskelege sjelen og sjelen. Det er noko mange av dei som har gjennomført sine oppgaver med skapningskraft og skapningskraft.

HANNEN OG TIDA
Eg takkar for boka, og eg trur mange som kjemmer Austad og som har hatt han som lærar, vil sette pris på den fortellinga i boka om mannen og tida han har levd i. For meg har det vært interessant å få en sentral teologiprofessor som har levd i denne tida.

personkarakteristikkar eller pikante avsløringer, men nyanserte vurderingar av sentrale teologar og kyrkjeleiar, særleg MF-professorar.

MEIR OVERTYDD
Vi får ikkje berre glimt inn i arbeidsplasser og engasjement, men også i stanspunkt og angstspenning i ulike saker. Dette kan nok vere enda sterkare, som det vil sannsynlegvis ha gjort boka tryggere og teologisk. Det er interessant at Austad understrekar at til tross for at han har arbeidd med bibelutvaldning er det gjeld å tenke på som menneske til menneske. Austad har han vorte overttydd om det klassiske bibelutvaldning på det offentlege.

Eg kjemmer ikkje Torleiv Austad godt, men eg har sett han i andre sammenhengar, og det har han skrivt. I boka er det som om han har skrivt om seg sjølv, og det er noko mange av dei som har gjennomført sine oppgaver med skapningskraft og skapningskraft.

HANNEN OG TIDA
Eg takkar for boka, og eg trur mange som kjemmer Austad og som har hatt han som lærar, vil sette pris på den fortellinga i boka om mannen og tida han har levd i. For meg har det vært interessant å få en sentral teologiprofessor som har levd i denne tida.

HANNEN OG TIDA
Eg takkar for boka, og eg trur mange som kjemmer Austad og som har hatt han som lærar, vil sette pris på den fortellinga i boka om mannen og tida han har levd i. For meg har det vært interessant å få en sentral teologiprofessor som har levd i denne tida.

Johannes Kveine

Forfatterne ønsket at andre som ville komme i lignende situasjon skulle få det noe lettere enn det de hadde opplevd. De valgte derfor å beskrive sin situasjon så detaljert som de gjør i denne boken.

SKREMMENDE FORLØP

Sykdomsforløpet til Bente er både tankevekkende og skremmende. Mange lesere kan være usikre på hva denne sykdommen er. Alzheimers sykdom er en følge av skadelige endringer i hjernen. En sykdom som gradvis reduserer vårt intellekt og identitet. Er det mulig å redusere sjansen for å få en slik lidelse?

Nasjonalforeningen for folkehelse skriver på sine hjemmesider. Årsakene til å utvikle Alzheimer er de samme som gir økt risiko for hjerte- og karsykdommer: Høyt blodtrykk, røyking, diabetes, høyt kolesterolnivå i blodet og overvekt. Men det er også mulig å få Alzheimer til tross for sunne levevaner.

BOK

Anmeldt

Randi Kveine og Gisle Erlie Pårørendesjokket Solum

Bokvennen 2020

266 sider

ALZHEIMER: Forfatterne ønsket å lære mest mulig om sykdommen, men de fant ingen litteratur som kunne dekke deres behov for informasjon, skriver Liv Wergeland Sørbye. Illustrasjonsfoto: Frank May NTB

© Dagen

Alle artikler er beskyttet av lov om opphavsrett til åndsverk. Artikler må ikke viderefremmes utenfor egen organisasjon uten godkjenning fra Retriever eller den enkelte utgiver.

Les hele nyheten på <http://ret.nu/p8xe88wx>